

(המשך מעמוד 30)

מבצעים את המעשה הבארבארי של כלי-את בנייה ערובה.

המסקנה של בנין: "מדינה של ערא-פאתים וקדומים" תהווה סכנה לאמריקה, ועל כן צריכה אמריקה לתמוך בישראל, שהיא המיבצר הנאמן הבטוח האמיתי שלה במרחב. עליה לספק לה יותר נשק, לעזור לה למנוע את הקמתה של מדינה פלסטינית.

גוף חילוני. באורח מזור, לא שוכי נעו האמריקאים עליידי טענות אלה. קרה ההיפך הגמור.

האמריקאים לא התרשמו במיוחד מהצרת קדומי, שניתנה במסגרת הודעה משותפת של שר החוץ האשפטי ונשיא בולגריה, בעת ביקור בלוסאן. הם הסיקו ממנה את המסקנה ההפוכה: אש"ף נאלץ לתמוך בעמדות הסובייטיות, גם בניגוד לרצונו, מפני שברית-המועצות היא הרי מעצמה היחידה החוכמת בו. אם ייפתח דו-שיח אמריקאי-פלסטיני תחלש התלות של אש"ף ובמוסקבה, ויכלול האיר-גון הפלסטיני לנקוט עמדות הדומות לעמדות של איראן, סעודיה ומדינות מוסלמיות אחרות, המתנגדות לפלישה הסובייטית.

גם יחסי חומייני-עיראק נראים לאמריקאים אחרת. אחרי כליאת הדיפלומטים האמריקאים בטהראן, התנדב אש"ף לתווך בין הצדדים, אך נהדף על-ידי חומייני. חומייני הדתי-קיצוני חושד באש"ף, שהוא גוף חילוני מובהק, מה גם שנתגלו קשרים בין אש"ף ובין המיעוט הערבי המר-דני בדרום איראן.

יתר על כן, האמריקאים בטוחים כי מאורעות אפגניסטאן יביאו להקמת ברית חדשה בין איראן ואמריקה, מייד עם חיי סול פרשת בנייה ערובה האמריקאים. לכן פירטו האמריקאים השבוע הודעה מתורגמה, שבה הוכרו כי קצינים איראניים ממי שכינים להתאמן בארצות-הברית, ושההובעה הידועה כי חידוש פעולת השגרירות האמריקאית בטהראן יסייע לשני הצדדים.

גם מאיראן נשמעו צלילים מתונים יותר. השבוע ניתן להבין, כי המשבר עשוי להגיע לסימום אם תתנהל באר"ם חקירה נגד השאה, שבה יתגלו ויפורסמו פשעים, ואם יוחזרו ההון שהוא שדד באיראן.

קשר אמריקאי-מצרי. כל זה הפיתח את בנין ועמיתיו. אולם הם לא היר-פו מטיעוניהם. ייתכן כי קיוו שהסכנה זו תשפיע על דעת-הקהל האמריקאית, אשר מאורעות איראן ואפגניסטאן עוררו בה מחשבת את היצרים הלאומניים. מה גם שבשנת-בחירות נמצאים כמה פוליטיקאים המוכנים להסתייע בתעמולה זו למטרותיהם הפרטיות.

אך בסוף השבוע נראה כי הסכנה זו עלתה על שירטון. "העראפאתים והקדומים" לא הפחידו את האיש בבית הלבן. אמילו ביקורו של שמואל תמיר בווישינגטון לא הרעיד שם את אמות הסיפים.

האורות האדומים הוסיפו לדלוך בירור שלים. המשבר בשירות האוטונומיה, ש-התחמך לפתע על-ידי הנשיא אנוור אלי סאדאת, שדחה בצורה כימעט מעליבה את "דגם האוטונומיה" המגוחך של הצוות ה"ישראלי, נראה כחלק מקשר אמריקאי-מצרי.

לא נותר ספק: ממשלת גימי קארטר סבורה כי יש להשיג הישג מהיר בדרך אל הסדר הישראלי-פלסטיני, לפחות משני טעמים:

- כדי להקל על האמריקאים לפעול במרחב המוסלמי-הערבי, נגד ברית-המועצות, מבלי שאיבת הערבים לישראל תשמש מיטרד.
- כדי לאפשר לגימי קארטר עצמו להוכיח כי גם במישור זה הוא השיג הישגים רות גנופים, דבר שיספר את סיכוייו בבחירות לנשיאות, שתיערכנה בעוד עשרה חודשים.

מיפלגות

רגע של אמת

פיצצת-הזמן, שהיתה חבויה מתחת לבניין ש"ף, התפוצצה חשבוט

באולם שררה דממה. בזה אחר זה נקרא כל אחד מן הנוכחים בשמו, ניגש לשולחן

פנתר מרציאנו (באמצע) עוקב אחרי מניין הקולות במועצת ש"ף * נגד, 56 בעד, 4 נמנעים

הנשיאות, שילשל פתק מסומן לתוך קופ"סטרקטון ששימשה כקלפי. 126 (מבין 145) חברי המועצה של ש"ף, שנבחרה בוועידת-האיחוד שנשתיימה בי-אוחו, בוקר, הצביעו בעד או נגד קיום הרוטציה בסיעת התנועה בכנסת.

הכל התנהל בשקט מופתי, ובאורח תר-בותי למופת. שלושה נואמים דיברו בזכות קיום הרוטציה, שלושה נגדה. החלוקה לא היתה על פי המוצא התנועתי, והיא הפרידה גם בין ירודים. ד"ר יעקוב ארנון, מי שהיה מנכ"ל משרד-האוצר, דיבר בזכות הרוטציה. ירדו, האלוף (מיל) מתי פלד, דיבר נגדה. שני בעלי-הפולגותא, סעדיה מרציאנו ומאיר פעיל, דיברו אה-רונים.

מילבד כמה קריאות-ביניים. התנהל הדיון בשקט. אילו הותר לזר להיכנס לישיבה הסגורה, היה יכול לקבל את הדיוש שמדובר על נושא אקדמי, אך כל הנוכחים ידעו כי הגיע רגע של אמת ל-תנועתם.

בעיטה בכפן. תוך כמה דקות התפוצץ הכל.

בעוד שבאולם התנהל דיון אקדמי באמת (הנושא: השפעת דרגות-המס על שכר-העובדים), נערכה באולם סמוך, על שולחן שיש גדול, ספירת פיתקיה-הצבעה. התור צאה: 66 נגד הרוטציה, 56 בעדה, 4 נמי נעים.

ברגע שנמסרה תוצאה זו, הסתיימה השלווה. סעדיה מרציאנו ביקש את רשות-הדיבור לשם מסירת הודעה אישית. בהתרגשות גוברת הודיע תחילה על פרישה מן התנועה, אך תוך כדי דיבור התלהב, הכריז מילחמה על ש"ף, ושבע להילחם בה.

כאשר עלה מאיר פעיל על הבמה כדי למסור הודעה אישית נגדית, אירעה התפוצצות. תריסר חברי-המועצה, אנשיו של מרציאנו, וביניהם אשתו, החלו צועדים לעבר הדלת, כשהם עוברים במעבר ש-באמצע האולם. בדרך התעכבו, בעלבונות וקללות ערביות עסיסיות הוטחו לכל עבר, וחיש מהר הורמו אגרופים.

קבוצה של פנתרים, ובראשם אשתו של מרציאנו, הסתערה בהיסטריה גוברת על הבמה, ירקה על פעיל, עקרה והרימה את שולחן-הנשיאות. אחרים החלו מכים תחי-לה את אנשיו של פעיל, ואחר-כך, בלא אבחנה, כל מי שנקרה בדרך. איש-תנועה מירושלים, צלם חובב, הופל על הארץ כשהוא יורק שן ופניו מתנפחות. רן כהן, ראש סיעת ש"ף בהסתדרות, ספג מכה על עורפו. חברי-מועצה נכה הופלו והוכה קשות. גם הסופרת יעל לוטן, שהצביעה בעד הרוטציה, ספגה בעיטה בביטנה. מפני שהעירה קודם לכן הערה שהפנתרים ראו בה עלבון.

המהומה ארכה כרבע שעה. כשהוועקה המיטירה למקום, כבר היה האולם נטוש.

המחנה קם וזכה בשני מנדאטים — בניגוד לציפיותיהם של רבים, שקיוו לפיחות לשלושה. אליאב ופעיל נכנסו לכנסת.

במשך 18 חודשים תיקתקה פיצצת-הזמן בשקט.

הצבעה חשאית. לפתע נשמע תיק-תוק זה בקול רם. בסוף ינואר 1979 הודיע אליאב לפתע שהוא מתפטר מן הכנסת, בהתאם למוסכס. אורי אבנרי תפס את מקומו. סעדיה מרציאנו תבע כי מאיר פעיל ילך בעיקבות אליאב. יפנה לו את מקומו תוך חודש-חודשיים.

אנשי מוקד סירבו להיענות לדרישה זו, בסענה שאין הם יכולים לסבול מצב שבו הם לא יהיו מיוצגים בכנסת. מה גם שאבנרי ומרציאנו אינם מוגדרים שניהם כסוציאליסטים.

הוויכוח היה מר, והחריף משבוע לשבוע. בשיבות סגורות הוטחו עלבונות, לא פעם טענו אנשי מוקד כי הושמעו נגדם אימים באלימות. שאר ראשי ש"ף — וביניהם אבנרי, ארנון, פלד וזיכרונני — ניסו לתווך וחיפשו דרך כלשהי כדי ליישב את הסיכסוך, מבלי לפוצץ את המחנה.

לבסוף נמצאה דרך שנתקבלה על-ידי הכל. מכיוון ששרר רצון כללי לאחד את חטיבות ש"ף בתנועה אחת, נקבעה שי-טה: האיחוד יבוצע על-פי תקנון שית-קבל פה-אחד, אחר-כך תתכנס ועידה, הוועידה תבחר במועצה, והמועצה תחליט בישיבתה הראשונה בהצבעה דמוקראטית וחשאית על עניין הרוטציה.

לכאורה לא יכלו מוסדות של תנועה חדשה לקבוע לגבי הסכס, שנכתרה לפני הקמתה, ושהוצג לבחורים בבחירות ל-כנסת, אולם כל הצדדים הסכימו שאין דרך אחרת ליישוב המחלוקת.

ביצוע התהליך נמשך כימעט שנה, ו-בשבת האחרונה הגיעה לבסוף השעה הגורלית. המועצה החדשה, שנבחרה על פי התקנון, ושכללה תריסר פנתרים בקרב 145 חברים, עמדה להכריע.

קדושת הסכס. בוויכוח הקצר וה-שקט, באווירה מתוחה, הושמעו כל הנימוקים האפשריים בעד וגגד.

מחייבי הרוטציה העלו על נס את פעולת כחבר-כנסת. אך לדבריהם היתה הבעיה פשוטה בתכלית: יש הסכס, והסכס יש לקיים, גם כשאין זה נעים. מה גם שהסכס פורסם לפני הבחירות. תנועה הטוענת לטוהר-המידות ולקדושת-הסכס, אינה יכולה להתעלם מהסכס שהושג בתור-כה. עליה לשמק מופת לציבור.

נראה כי נימוק פשוט זה שיכנע רבים, כי 56 המצביעים בעד הרוטציה כללו רק תריסר פנתרים, מאנשיו של מרציאנו. כל האחרים באו משאר חטיבות ש"ף (לשעבר, כי כל החטיבות התפרקו רשמית עם הקמת התנועה המאוחדת). רובם הגדול היו אש-כנוים.

* מימין: דוד הייטנר, משמאל, מו-חמד יוניס.